

HAVA TEY RÆTT?

Ein familja í Moskva ger forvitnisligar royndir til at finna nýggjar leiðir í barnauppalgingini

Boris og Lena Nikitin hava boðað øllum pedagogiskum vísindum av. Tey halda, at tað er púra óneyðugt at verja smábørn móti kulda, móti kroppsligum og andligum strevi. Tey halda, at tað, sum um ræður, er at læra börnini at klára seg sjálvi útan vaksnamannahjálpi so skjótt sum til ber.

Hjúnini Nikitin siga, at tað ræður um at loyva barnsins organisma skjótast gjørligt at seta mark sjálv fyrri orku og berimegi. Tey progva síni sjónarmið við at vísa á síni egnu børn, sum nú í seks ár bæði kroppsliga og andliga hava komið skjótari fram enn børn vanligliga.

Børnini hjá Nikitin hava neyvan lert at ganga, tá tey sleppa at royna seg við alskyns fimleikarabóðum, sum eru sett upp allastaðni í húsinum. Tá børnini vóru 4 ella 4½ ára gomul løsu tey flótandi, tey dugdu at loysa uppgávur í arismetikk og dugdu at finna siglingarleiðina úr Leningrad til London á kortinum.

Hjúnini Nikitin hava greitt frá hugsanum sínum í litlari bók, sum tey hava nevnt »Hava vit rætt?«. Tey hava eisini skrivt að fleiri blaðgreinir, og sjónvarpið hevur havt víðtal við tey. Higartil hava hvørki læknafrøðiligi ella pedagogiskir serkonir tikið støðu til uppalingsháttin hjá hjúnunum Nikitin. Men nógvar eru, sum halda, at hugsanirnar hjá teimum báðum hava uppiborið álvarsama við-

gerð. Í sovjetiskum bløðum er orðaskiftið um »nikitinismuna« livligt.

Koma ikki til skaða og hava ongantið krim

Familjan Nikitin býr í egnum húsum við urtagarði rundanum. Børnini eru dreingirnir Aljosja (6 ár) og Anton (4½ ár) og genturnar Olja (2 ár) og Anja (11 mánaðir).

Børnini sleppa at renna úti og inni sum tey vilja í berum undirbuksum bæði summar og vetur. Úrslitið er, at hvørki kuldi, gjóstur, væta ella illveður rinir við tey. Tey hava ongantið krim.

Hjúnini Nikitin royna at læra börnini at kenna allar vandar í góðari tíð, meðan foreldrin eru hjá. Tey vilja heldur, at börnini fáa onkran vanda leysan smánudd tíðliga, enn at tey koma í álvarsaman vanda seinni. Børnini eru tí heldur ikki komin til skaða.

Nikitin heldur, at ævintýr eru skaðiligt fyrri børn. Tey halda við ítalska pedagoginum Montessori, sum sigur, at tað er skilaleyst at fletja barnaheilan við veruleikafjarum ræðu myndum. Tey vísa eisini á, at gítini norski ferðamaðurin Thor Heyerdahl var móðir síni takksamur fyrri, at hon frá barnsbeini lærði hann at lesa bókur um biologi, maðan javnlíkar hansara løsu ævintýr um trøll.

Tað, sum börnini hjá Nikitin spæla við, er heldur ikki tað

Í Tjikkoslovakíunum eru teir bangnir fyrri at ófriður verður at taka seg upp í samband við eitt ára dagin eftir russisku innrásini í landinum 21. august í fjør og trygdartiltekning verða sett í verk.

vanliga. Tey fáa bara soverðið sum lærir tey at arbeiða og skapa nakað sjálvi. At smíða læra börnini eisini, og tey duga at handfara øll amboðini hjá pápanum.

Hjúnini Nikitin venja ikki börnini til at góðtaka yvirræðið hjá teimum vaksnu treytaleyst. Tey geva ikki beinleiðis orðrar, og tey taka ikki uppáftur tað, sum er sagt einuferð. Til borðs verður ikki farið fyrr enn alt leikutoy er burturbeint, og tann, sum vil klandrast, verður hildin burtur frá spælinum. Í familjuni eru on-

ar strangar reglur fyrri, nær og hvussu leingi börnini skulu lesa uppá, eta ella sova. Børnini eta so nóg, sum tey vilja, tá foreldrin eta. Klokkan 9 um kvöldið fara øll í song. Um summarid sova tey bara við einum laki yvir ser, og um veturin í sovposi við vindeygnum upp á glopp. Hjúnini Nikitin fáa hóp av brøvum frá foreldrum, sum vilja hoyra meira um henda nýggja og — halda summi — lögna uppalingshátt.

(APN)

Útbúgving av sjúkrasysturum í Sovjettsamveldinum

Moskva 17.7.69.
Á hvørjum ári verða 70.000 ungfolk upplærð til starvsfólk á sovjetiskum sjúkrahúsum. Av teimum eru 26.000 sjúkrasystur. Nógvar serútbúgvingar eru: sum samaritir, sum ljósmóðir, sum serkonur í tannarókt, sum apotekari, sum barnasjúkrasystur, sum vaksnamannasjúkrasystur, sum laborantur, sum röntgenkonur osfr. Sjúkrasysturnar læra á sjúkrahúsum og á serstokum fakskólum. Atgongd til hesar skular hava allar gentur millum 14 og 30 ár, sum hava gingið 8 ella 10 ár í skúla. Lesitíðin á fakskúlanum er 3 ár fyrri tær, sum hava gingið 8 ár í skúla og 2 ár fyrri tær, sum hava gingið 10 ár í skúla.

Sjúkrasystrafakskúli nr. 18 í Moskva er ein av teimum 640 sovjetiskum skúlunum, sum upp lærir sjúkrahústarvsmál, m.a. sjúkrasystur við ymsum serkunnleika sum t.d. kirurgi, terapi, sjúkrarókt og barnarókt.

Fyrireikingarnar til nýtt skúl áar byrja langt fyrri sjálvar upp tókuroyndirnar. Lærararnir á sjúkrasysturskúlanum vitja elstu

flokkarnar í skúlunum í Moskva og tosa við gentur, sum kunnu hugsa ser at royna upptøku.

Upptøkuroyndirnar byrja á hvørjum ári í august. Umsøkjara við 10 ára skúlagongd skulu skriva russiskan stíl og hoyrast í sovjetiskari søgu og í kenji. Umsøklarar við 8 ára skúlagongd skulu skriva russiska fyrisøgn og hoyrast í russiskum máli, bókmentum og í matematikk; hesir næmingar fáa undirvísing í slíkum fakum sum tær við 10 ára skúlagongd hava fingið tær 2 seinastu árin í fólkaskúlanum.

Vísindalig undirvísing

Skúlaárið byrjar 1. september og verður býtt sundur í tvey semestur, heystar- og vársemestrið. Vetrar- og summarfritíðin eru tilsamans 10 vikur. Næmingarnir hava 6 skúlatimar um dagin.

Skúli nr. 18 hevur 14 fyri-lestrarhallir og 13 fakstovur fyrri kirurgi, farmakologi, føðingarsvísing osfr. Her fáa næg-

ingarnir tvey bæði fyrstu árin skeið í almennum fakum sum russiskum, fremmandum málum og geografi, og í læknafrøðiligum læringreinum sum biologi, fysiologi, mikrobiologi, farmakologi, hygieinu osfr. Fakstovurnar hava alla útgerð, ið krevst. Her eru t.d. dukkur til at læra seg at spraya í, blóðflutningstól, líkamslutir til anatomiundirvísing osfr.

Fyrst í triðja skúlaári fara næmingarnir undir at skriva greinagird (spesiali) um okkurt ávíst evni, sum viðkomandi hevur serligan áhuga fyrri ella gávur til.

Praktisk undirvísing undir kónari leiðslu

Praktisku undirvísingina fáa næmingarnir á sjúkrahúsum og klínikkum sum eru nærhendis skúlanum. Henda undirvísing er býtt sundur í triggjar partar. Fyrsti partur er sjúkrarókt og varar 4 vikur við 164 tímum. Annar partur er sjúklingavíðgerð og varar í 5 vikur við 205

tímum. Triði partur er tann týðningarmesti; hann umfatar útbúgving í teirri sergrein, sum næmingurin hevur valt, og varar sum oftast einar 10 vikur. Øll tann praktiska undirvísingin verður givin undir leiðslu av kónum læknum, sum eru serfrøðingar á viðkomandi økjum.

Nógvar sjúkrasystur lesa víðari til lækna

Fýra mánaðir fyrri endaligu próv tókuna verður avgerð tikin um, hvar tilstundandi sjúkrasystur skal arbeiða. Ein nevnd undir skúlamálaráðnum hyggur gjøgnum tey ynski, sum tey ymsu sjúkrahúsin hava sett fram um starvsfólk, og so verða nýggju sjúkrasysturnar býttar út til sjúkrahúsin eftir torvi teirra.

Eftir próvtøkuna hava sjúkrasysturnar skyldu til at arbeiða í trý ár í starvi sínum, sum um ráða nevnd setti tær í. Eftir at hesi trý árin eru farin, kunnu allar sjúkrasystur sjálvar avgera, hvar tær vilja ar-

**REIÐARAVIRKI
HEILSOLA**
Kolonial & útgerð
FLAKAVIRKI
HERMETIKK
TIMBURHANDIL
KLÆDNABÚÐ
SLEIPSTØÐ
SHELL-AVGREIÐSLA

DEILDIR:

**SKÁLA SKIPASMIÐJA &
HANDILSVIRKI, SKÁLA**
Skipasmið - Turkivirki - Handil

**HANDELSHUSET
PESCADERO A-S**
Strandgade 27A - København K
Tlf. ASTA 1830 - Telex 5290

Pf. J. F. KJØLBRO

Klaksvík - Foroyar
Telefon 5489 - Telex 20
Telegramadr.: Kjølbros Klaksvík

beiða. Trý ára »arbeiðsskyldan« verður hildin at vera neyðug fyrri at tryggja sjúkrahúsum í fjarløgdom uppbyggingarokjum sum Kazahstan og Miðasia nóg nógva arbeiðsmegi á sjúkrahúsum.

Nógvar sjúkrasystur lesa til lækna. Millum 60 og 70 pst. av øllum leknum í Sovjettsamveldinum eru kónufólk. Tað er síður at lata 5 pst. av teimum bestu næmingunum á sjúkrasysturskúlanum fara beinleiðis á universitet ella medisinskan lærestovn, um tær sjálvar ynskja tað.

(APN)